

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ**

Назва освітнього компонента <i>Нормативний/вибірковий</i>	Виховання особистості у вимірі філософії освіти <i>вибірковий</i>
Рівень вищої освіти Спеціальність Освітня програма	Третій (освітньо-науковий) 011 Освітні, педагогічні науки Освітні, педагогічні науки
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2023-2024/І семестр/2 рік навчання
Викладач	Дудко Ярослава Вікторівна
Профайл викладача	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-m/sklad-kafedri-pedagogiki-ta-pedagogichnoyi-majsternosti/dudko-yaroslava-viktorivna/
Контактний тел.	0689799709
E-mail:	jaroslava.zav@gmail.com
Сторінка освітнього компонента на сайті центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6265
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга, згідно з графіком роботи кафедри педагогіки і педагогічної майстерності. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Курс дисципліни «Виховання особистості у вимірі філософії освіти» знайомить здобувачів третього рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання зі спеціальностей 011 Освітні, педагогічні науки з концепціями виховання, змістом і структурою процесу виховання через призму філософії освіти, основними шляхами розвитку філософської думки щодо виховання особистості впродовж різних історичних періодів та перспективами розвитку професії учитель/викладач у нових соціально-економічних та інформаційних умовах. Вивчення курсу передбачає розкриття актуальних проблем організації процесу виховання у закладах освіти, оволодіння здобувачами вищої освіти технологіями виховання, засвоєння досвіду реформування процесу виховання відповідно до вимог суспільства.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання навчальної дисципліни «Виховання особистості у вимірі філософії освіти» є опанувати систему знань: теоретико-методологічні основи виховного процесу; практичні основи виховного процесу; управління виховною роботою у закладах загальної середньої та вищої освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Виховання особистості у вимірі філософії освіти» є:

- визначити проблемне поле, структуру, основні функції філософії освіти;
- сформулювати уяву про сутність, зміст і структуру процесу виховання через призму філософії освіти;
- ознайомлення здобувачів з концепціями виховання як складовими структури філософії освіти;
- ознайомлення з технологією виховання;
- ознайомити здобувачів з основними шляхами розвитку філософської думки щодо виховання особистості впродовж різних історичних періодів;
- набуття здобувачами загальних та фахових компетентностей, достатніх для розв'язання комплексних проблем щодо організації виховного процесу у закладах освіти;
- окреслити перспективи розвитку професії учитель/викладач у нових соціально-економічних та інформаційних умовах.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ КУРСОМ

1. Загальні компетентності

ЗК-1 Здатність до аналізу та синтезу, систематизації, узагальнень, порівнянь: розуміння процесів і явищ в галузі освіти на основі критичного мислення, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між цими явищами та процесами

ЗК-3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час розв'язання дослідницьких і практичних задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях, враховуючи історико-педагогічний досвід та застосовуючи у дослідження новітні інформаційно-комунікаційні технології

ЗК-4 Здатність проектувати й здійснювати комплексні дослідження на засадах системного наукового світогляду, сформованих знань із філософії наукової діяльності то соціокультурних проблем

ЗК-10 Уміння мотивувати людей та досягати спільних цілей, займати лідерську позицію

2. Фахові компетентності

ФК-1 Володіння знаннями у галузі освіти, зокрема про основні теорії, концепції, методики та технології; розуміння теоретичних і практичних проблем освіти, історії розвитку та сучасного стану наукових знань про систему освіти; володіння системою педагогічних категорій

ФК-5 Здатність цілісно й системно розуміти еволюцію вітчизняної та зарубіжної освіти і педагогічної думки; знати основні підходи та погляди вітчизняних та зарубіжних вчених на проблеми освіти та виховання; послідовно та систематично розвивати вміння аналізувати вплив історичних, культурних, філософських, психологічних, економічних, соціальних чинників і підходів на розвиток освіти в різних країнах світу

ФК-7 Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення в освіті/педагогіці; обирати та ефективно впроваджувати в освітній процес сучасні технології, методичні системи, методи і засоби навчання і виховання з метою забезпечення запланованого рівня особистісного та професійного розвитку здобувачів вищої освіти

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН-6 Дотримуватись основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний моральний вибір в ситуаціях, які виникають у професійній сфері діяльності; усвідомлювати роль університетського викладача в розвитку суспільства і його місію у становленні особистості студента

ПРН-7 Формулювати мету професійного і особистісного зростання, оцінювати власні потенційні можливості, обирати продуктивні способи і шляхи розв'язання поставлених завдань. Здатність до професійного саморозвитку і самовдосконалення; максимально проявляти свій індивідуальний потенціал з метою забезпечення високого результату

ПРН-8 Керуватися нормативно-правовим і програмно-методичними документами, що визначають діяльність наукових установ та закладів вищої освіти; визначити мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні методи в освітній процес з метою створення умов ефективної мотивації до навчання здобувачів освіти

ПРН-10 Застосовувати способи цілепокладання, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язання професійних задач; методи вивчення й усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей з метою їх удосконалення

ПРН-14 Проектувати освітнє середовище, що забезпечує якість освітнього процесу, створювати методичне забезпечення освітнього процесу за кваліфікаційними рівнями; визначити стан та потенціал системи закладу освіти, шляхи розвитку якості управління у закладах держаного утримання

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин – 120 годин (ECTS – 4 кредитів)	20	20	80

6. ПОЛІТИКА

Політика щодо дедлайнів та перескладання: всі види робіт необхідно виконувати у визначені строки.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Пропущені заняття відпрацьовуються протягом 2 тижнів на кафедрі в часи консультацій викладача. Питання щодо курсу можна задати викладачу через мережу Facebook, MOODLE або E-mail.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot, сервіс MOODLE).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За б'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

На заняттях вітаються прояви креативності та індивідуальний підхід до кожного здобувача вищої освіти.

При оцінюванні враховується активність і відвідуваність занять.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Виховання особистості у вимірі філософії освіти						
12	Тема 1. Проблемне поле філософії освіти. Виховання особистості у вимірі філософії освіти	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	4, 5, 7, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти та виховання	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	4, 6, 11, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення виховання	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	2, 3, 6, 8, 10	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

12	Тема 4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	4, 9, 10, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 5. Учитель в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (0 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 5, 8, 9	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Філософія виховання особистості: сучасні проблеми і перспективи						
12	Тема 6. Філософія виховання особистості XXI століття: проблеми і перспективи	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 3, 7, 9, 10, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 7. Специфіка вищої школи та її місце у безперервному виховному процесі	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 2, 3, 6, 8, 10	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до	0,1	До наступного заняття за розкладом

				практичного заняття		
12	Тема 8. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Специфіка системи виховання у вищій школи	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 4, 9, 10, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 9. Естетичний вимір філософії освіти	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	1, 5, 7, 9	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
12	Тема 10. Гендерний вимір філософії освіти	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (8 год.)	10, 11, 12	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

7.2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекційного заняття	Зміст лекційного заняття
-------------------------	--------------------------

1. Проблемне поле філософії освіти. Виховання особистості у вимірі філософії освіти	Проблемне поле, структура, основні функції філософії освіти. Концепції освіти як складові структури філософії освіти. Основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти. Концепції виховання особистості.
2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти та виховання	Сенс і специфіка базових педагогічних категорій: «освіта», «навчання», «виховання». Онтологічні та антропологічні підґрунтя освіти. Гносеологічні та аксіологічні підґрунтя освіти.
3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення виховання	Фактори, що впливають на розвиток системи виховання. Інституціоналізація освіти.
4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти	Античні концепції людини у педагогічному аспекті та філософія освіти Давнього Сходу. Вчені Середніх віків та доби Відродження про мету освіти та виховання людини. Новий час: людина як суб'єкт та об'єкт освітньої діяльності. Концепція теорії та практики освіти в філософії XIX ст. Ставлення до освіти за доби Київської Русі та українська інтелектуальна думка про сенс освіти та процесу виховання. Орієнтири освітніх процесів в сучасній вітчизняній та західній філософії.
5. Учитель в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології	Історична трансформація ролі викладача в освітньому процесі. Учитель у сучасному культурно-освітньому середовищі. Перспективи розвитку професії учителя у нових соціально-економічних та інформаційних умовах.
6. Філософія виховання особистості XXI століття: проблеми і перспективи	Вплив глобалізаційних та інформаційних технологій на сучасну парадигму освіти. Переорієнтація освіти на людину як самоцінність – головна умова нової філософії освіти. Вплив світових процесів суспільного розвитку на становлення сучасного «духу епохи». Філософія виховання особистості XXI століття: проблеми і перспективи.
7. Специфіка вищої школи та її місце у безперервному виховному процесі	Специфіка вищої школи та її місце в освітньому процесі. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні. Система освіти в Україні, її структура. Принципи діяльності освітніх установ.
8. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Специфіка системи виховання у вищій школи	Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрямки реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції європейського освітнього простору.

9. Естетичний вимір філософії освіти	Проблема естетичної освіти та виховання у європейській філософській думці. Естетичне в освітньо-виховному процесі. Основні функції процесу естетичного виховання. Особливий статус мистецтва в освітньо-виховному процесі.
10. Гендерний вимір філософії освіти	Методологія вивчення. Співвідношення термінів: гендер, педагогіка, освіта, виховання. Гендерна педагогіка (теорія). Гендерна педагогіка в аудиторії.

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ)

Тема заняття	Зміст заняття
1. Проблемна поле філософії освіти. Виховання особистості у вимірі філософії освіти	Проаналізуйте загальнолюдські цінності та визначте основні причини появи філософії освіти. Проаналізуйте сутність революції в освіті та її наслідки. Проаналізуйте основні причини актуалізації філософії освіти та її зв'язок з іншими науками? Назвіть які в дослідженнях з філософії освіти використовуються підходи? Проаналізуйте концепції освіти як складові структури філософії освіти. Назвіть основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти.
2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти та виховання	Філософсько-методологічне осмислення становлення філософії освіти як самостійної дисципліни. Освітня взаємодія як об'єкт філософського аналізу. Наведіть аргументи на користь цінності освіти в сучасному суспільстві. Перерахуйте основні функції освіти. Перелічіть основні протиріччя в сучасній освіті. Проблеми обґрунтування методології та методики відбору змісту, методів і засобів навчання, виховання та розвитку учнів на різних ступенях освіти.
3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення виховання	Духовність в людському житті. Загальнолюдські цінності. Формування ціннісно-нормативної моделі. Освіта як особлива сфера соціального життя. Процес формування людини як суб'єкта діяльності і пізнання. Інституційний парадокс сучасної освіти. Еволюція суспільства та освіти.
4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти	З чим пов'язана проблема періодизації історії філософії освіти? Покажіть взаємозв'язок педагогічної думки та потреб суспільного життя в історії філософії освіти. Розкрийте сутність методу сократівського діалогу (маевтики) та його

	<p>впливина формування вимог до освітнього процесу. У чому полягають філософсько-антропологічні засади середньовічної системи освіти? Розкрийте основні ідеї освітньої системи доби Відродження? Які особливості становлення класичних ідей та теорій філософії освіти Нового часу? Якими соціально-політичними тенденціями була інспірована концепція теорії та практики освіти у філософії марксизму? Розкрийте сутність трансформацій поглядів на освіту в Україні у класичну добу української філософії, радянський та пострадянський періоди. Що можна вважати національним вкладом в історію філософії освіти вітчизняними мислителями за багатовікову традицію українського просвітницького руху? У чому полягає специфіка натуралістичного, соціологічного та духовного підходів до людини в системі освіти? Назвіть основні психологічні (персонологічні) концепції людини і поясніть у чому полягає їх внесок в освітню теорію та практику. У чому полягає проблема співвідношення класичного (традиційного) та інноваційного в освіті?</p>
<p>5. Учитель в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології</p>	<p>Які чинники обумовили виникнення педагогічної професії? Чим обумовлена висока роль вчителя в філософії конфуціанства? Як роль вчителя представлена в розумінні античних філософів? Порівняйте ролі, які відводилися вчителю в свідомості людини середньовічного християнського світу та середньовічного ісламського світу. Розкрийте умови переосмислення ролі педагога у філософії Нового Часу. Як історично видозмінювалась роль викладача? Що таке методична культура викладача? Назвіть видатних педагогів різних часів. У чому полягають їх заслуги перед людством? Чим обумовлене зростання ролі викладача в сучасному суспільстві? Чому викладацька діяльність відноситься до розряду творчих? Як співвідносяться поняття «педагогічна професія», «педагогічна спеціальність», «педагогічна кваліфікація» у філософському аспекті? У чому полягає специфіка праці викладача в умовах інформаційного суспільства?</p>
<p>6. Філософія виховання особистості XXI століття: проблеми і перспективи</p>	<p>Як впливають на зміст освіти, методи освітнього процесу, а також сучасні соціокультурні та політичні процеси? Розкрийте сутність сучасної освіти. Які</p>

	<p>філософські основи сучасної парадигми освіти? Як впливають глобальні тенденції суспільного розвитку на сучасну парадигму освіти? Сформулюйте основні проблеми філософії освіти. Чим, на Вашу думку, зумовлена криза традиційної (класичної) парадигми освіти? Охарактеризуйте відповідність вітчизняної системи освіти сучасним філософським і педагогічним тенденціям. Чи готова вітчизняна система освіти формувати критичне мислення? Аргументуйте свою позицію. Сформулюйте основні завдання модернізації української системи освіти на сучасному етапі. Проаналізуйте проблеми та перспективи філософії освіти XXI століття.</p>
7. Специфіка вищої школи та її місце у безперервному виховному процесі	<p>У чому полягають основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть. Відповідь обґрунтуйте. Розкрийте та презентуйте систему освіти в Україні на принципах структурно-функціонального аналізу. На основі компаративістських характеристик проаналізуйте систему принципів діяльності освітніх установ.</p>
8. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Специфіка системи виховання у вищій школі	<p>Визначте стан розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу. Проаналізуйте тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу. Визначте та проаналізуйте динаміку реалізації положень Болонського процесу в системі вищої освіти України. Доведіть доцільність реформування вищої освіти в Україні, характеризуючи пріоритетні напрямки в контексті інтеграції європейського освітнього простору. Доведіть доцільність модернізації вищої освіти в Україні, характеризуючи пріоритетні напрямки в контексті інтеграції європейського освітнього простору.</p>
Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
1. Проблемна поле філософії освіти. Виховання особистості у вимірі філософії освіти	<p>Предмета дидактики вищої школи. Доведіть значимість дотримання логічної послідовності при розробці навчальних планів, навчальних програм та навчальної літератури в системі вищої школи.</p>
2. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти та виховання	<p>Підготувати доповіді на тему «Формування індивідуальної та колективної ментальності, виховання толерантності в людських відносинах»</p>
9. Естетичний вимір філософії освіти	<p>Які основні тенденції розвитку культури інформаційного суспільства впливають на систему освіти та виховання в сучасній Україні? Охарактеризуйте концепції</p>

3. Соціокультурні та духовні передумови виникнення виховання	Підготуйте аналітичну доповідь на тему «Роль цінностей у структурі буття людини»
4. Освітня парадигма та її історична трансформація. Гуманістичні орієнтири сучасної філософії освіти	Підготуйте аналітичну доповідь на тему «Концепція особистісно-орієнтованої освіти К. Роджерса»
5. Учитель в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології	Підготуйте доповідь на тему «Методологічна культура вчителя»
6. Філософія виховання особистості XXI століття: проблеми і перспективи	Підготуйте презентацію на тему «Основні завдання модернізації української системи освіти на сучасному етапі»
7. Специфіка вищої школи та її місце у безперервному виховному процесі	Підготуйте презентацію на тему «Особливості розвитку системи виховання в зарубіжних країнах»
8. Тенденції розвитку вищої освіти України на початку третього тисячоліття. Специфіка системи виховання у вищій школи	Напишіть есе на тему «Технології виховання студентів у системі вищої освіти»
9. Естетичний вимір філософії освіти	Підготуйте аналітичну доповідь на тему «Естетичне в контексті сучасної філософії»
10. Гендерний вимір філософії освіти	Підготуйте презентацію на тему «Гендерні стереотипи»

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний;
- письмовий;
- тестовий контроль;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, есе, презентації, творчі проекти тощо)
- підсумковий (семестровий) – залік.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перша ті друга контрольні точки). Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (під час семінарських занять), контролю виконання завдань самостійної роботи (есе, презентації, творчі проекти), періодичного контролю періодична контрольна робота, залік. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт, оцінки за поточний контроль виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

9ьш

Загальна система оцінювання курсу

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Підсумковим контролем є залік.

Здобувач, який навчається стабільно на «зараховано» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролі, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 60 і більше балів.

Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточного контролю на семінарських заняттях (усне, письмове опитування):

«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.

«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Критерії оцінювання періодичного контролю

Контрольна робота включає тестові завдання та відповіді на два розгорнуті питання. Максимальна кількість балів – 30.

Десять тестових завдань по 1 балу – 10 балів.

Два розгорнуті питання по 10 балів.

Розгорнуті відповіді на 2 завдання оцінюються за 10-бальною шкалою.

10-9 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу..

8-7 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у викладі матеріалу.

6-5 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; не дає вичерпної відповіді на контенті питання.

4-3 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні.

1-2 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів: відповідь відсутня

Критерії оцінювання підсумкового (семестрового) контролю

Підсумковий контроль з дисципліни «Теоретико-методологічні та практичні основи виховного процесу» відбувається у формі заліку.

Тестові завдання 40 тестів по 1 балу.

Розгорнуті відповіді на два завдання оцінюються за 30-бальною шкалою.

25-30 балів: здобувач дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Спроможний мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу. Здатен виділяти суттєві ознаки

вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

19-24 балів: здобувач правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння теми. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

13-18 бали: здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає його зміст, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал. Не здатен виділяти суттєві ознаки вивченого.

7-12 бали: здобувач допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні. Допускає багато суттєвих помилок у викладенні матеріалу.

1-6 балів: здобувач не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого.

0 балів: відповідь відсутня.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрущенко В.П. Размышления об образовании: Статьи, очерки, интервью: 2-е изд. допол. К.: Знание Украины, 2008. 819 с.
2. Базалук О.А. Философия образования в свете новой космологической концепции: Учебник. Киев: Кондор, 2010. 458 с.
3. Гершунский Б.С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных концепций). М: Совершенство, 1998. 608 с.
4. Гітун Н.І. Філософія освіти: аналіз культуротворчої парадигми в освіті //Проблеми педагогічних технологій. 2010. № 2. С. 70–77.
5. Клепко С.Ф. Философия образования в европейском контексте. Полтава: ПОППО, 2006. 328 с.
6. Лутай В. Философия современного образования: Учебное пособие. – К.: Центр «Магистр» – Творческий союз учителей Украины, 1996. 256 с.
7. Романенко М.І. Освіта як об'єкт соціально-філософського аналізу. Дніпропетровськ: Видавництво «Промінь», 1998. 132 с.
8. Терещенко Ю.І. Філософія освіти та пошуки морально-етичного виховання. Шляхи освіти. 2002. № 3. С.11-15.

Додаткова

1. Амонашвили Ш. А. Личностно-гуманная основа педагогического процесса. Мн.: Университетское, 1990. 60 с.
2. Андрущенко В. П. Організоване суспільство. Проблема організації та суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: Досвід соціально-філософського аналізу. К.: ТОВ “Атлант ЮЕмСі”, 2005. 498 с.
3. Асташова Н. А. Учитель: проблема выбора и формирование ценностей. М.: Московский псих.-соц. ин-т; Воронеж: Изд-во НПО “МОДЕК”, 2000. 272 с.
4. Бех В. П., Бех Ю. В. Саморегуляційна парадигма освіти як процес і продукт концептуалізації управління галуззю // Нова парадигма: Журнал наукових праць / Гол. ред. В. П. Бех. Вип. 77. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. С. 21-26.
5. Бех В. П., Семененко Л. М. Гомеостат як орган саморегуляції життєдіяльності начального закладу // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. № 11 (21). С. 96-101.
6. Бех В. П., Семененко Л. М. Механізм ціннісно-сміслової детермінації управління навчальним закладом // Практична філософія. 2006. № 4(22). С. 18-26.
7. Бех В. П., Козловська Г. Організаційна свідомість: до постановки проблеми // Нова парадигма. 2004. Випуск 37. С.11-15.
8. Бех Ю. В. Саморозгортання соціального світу: Монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 248 с.
9. Буданов В. Г. Методология синергетики в постнеклассической науке и в образовании. М.: Издательство ЛКИ, 2007. 232 с.
10. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навчальний посібник. Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2002. 2002. 139 с.
11. Власюк А., Ляшенко Л. Нові підходи до планування і реформування освіти (зарубіжний досвід) // Освіта і управління. 2002. Т. 5. № 1. С. 59-68.
12. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века. (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций). М.: Изд-во “Совершенство”, 1998. 608 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> – веб-сайт Міністерства освіти і науки України
2. <http://www.testportal.gov.ua> – веб-сайт Українського центру оцінювання якості освіти
3. <http://www.iitzo.gov.ua> – веб-сайт Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
4. <http://osvita-ua.net> – веб-сайт інформує з різноманітних питань освіти в Україні та за кордоном